

Veckans bokrecension

Den nya språkvärlden raderar ut svenskan

Såld på engelska?
(Språkförsvaret 2013)

Att passa på att göra fynd när Supermarketen basunerar ut Sale i sina skyltfönster har blivit det sanna folknöjet. Detta är en följd av att omvärlden har vidgats och språkinfluenserna utifrån slagit ut urmodiga ord som stormarknad och rea i det svenska vardags-språket. Svenska språkets beskyddare står maktlösa när de starka marknadskrafterna tränger in över gränserna.

Vårt gamla svenska språk tycks inte duga för att få tillräcklig genomslagskraft i det globaliserade informationsflödet. Det nya internationella marknadsföringsspråket säljer bättre än vår inhemska rotväliska. Frågan är dock om signalerna går fram bättre med en slogan eller ett varumärke på engelska.

Språkförsvarets granskande skrift, Såld på engelska, tar upp frågan om språkets makt över våra impulser. Sammanfattningsvis gäller det, enligt språkets väktare, att slå vakt om vår egen språkliga särart och traditioner. Det syns tydligt att dramatiska förändringar i vardagen speglas genom språket.

Nu kan det vara motiverat att fundera över hur vår världsuppfattning formas genom ett skyltfönsters språkliga utsmyckningar. De ord som lyser i tydliga färger med vackert utformade bokstäver ska tilltala smaklökarna och stimulera köplusten inom oss. Då kan man konstatera att vår nya digitala värld har inneburit att språkbruket blivit mer och mer globaliserat. Olika innetryck på engelska lyser fram som en påverkan av anglifieringen.

Till viss del kan det nya språkbruket bero på att vi lever i en mer gränslös värld än tidigare och marknadsföringen vet ju inga gränser. Nationella språkpoliser kan inte stoppa utländska uttryck vid landets gränsposteringar eller på internet, som blivit så gott som dominerande. I skydd av mörkret när gränsvakterna tar en paus smyger sig de internationella marknadsförarna oss in på livet och säljer sina superbilliga varor till vrakpris. Marknadskrafterna har sitt centrum någonstans utanför landets gränser och når oss genom att lära oss en ny image, som får den mest luttrade konsumenten att tappa hakan.

Precis som reklam och skyltar blir inkörsporten när man som barn lär sig läsa och skriva blir de färgglada engelska orden i skyltfönstren vägen till en ny merkantil värld. Inte konstigt att de värdeladdade intrycken från den engelskinfluerade reklamen kan leda långt och sprider sig som en löpeld. Realisation och stormarknad hamnar genast i slasktratten när världsspråkets glada ton gör sig påmind. Då får vi göra som islänningarna eller våra egna gamla vikingar, som högg i sten att den egna kulturen skulle erövra världen istället.

Språkförsvarets fråga från gamla Svedala får ge sig ut och ta upp kampen med anglosaxarna för att visa att vårt eget språk ännu biter lika hårt som det gamla stålet. Åtminstone kan intentionerna vara goda att slå vakt om den egna språkidentiteten trots att vi lever i en ständigt föränderlig värld.

Edgar Weibull

Geblood.nu
BLODGIVNING I SVERIGE

Gourmetteater i Tolg

TOLG. När Panikteatern från Uppsala i helgen besöker Föreningslokalen i Tolg är det med Anton Tjechovs komedi Frieriet i bagaget. Tillsammans med föreningen Kultur i Tolg bjuder de in till gourmetteater och utlovar en läckerhet för själ, hjärta och magsäck.

Panikteatern har gett föreställningen Frieriet över 300 gånger runt om i landet och nu har turen kommit till Tolgs föreningslokal. Pjäsen, som är skriven av den ryske dramatikern och novellisten Anton Tjechov, utspelar sig på ett gods i Ryssland. Publiken sitter som gäster i den stora salen hos den något slitne godsägaren Stepan Stepanovitj och hans dotter Natalja. Publiken passas upp och serveras av tjänstefolket som den här gången består av styrelsen i Kultur i Tolg.

Måltiden på godset ingår i föreställningen och nu förbereder föreningens medlemmar festkvällen

Panikteatern besöker Tolgs föreningslokal med Anton Tjechovs komedi Frieriet, en föreställning som utlovar läckerheter för själ, hjärta och magsäck. Foto: Panikteatern

med matlagning i ryskt tema. Bland annat står piroger på menyn.

Uppblåsthet och revirtänkande

Föreställningen spelas mellan borden där publiken sitter. Handlingen tar fart när en ny gäst anländer; grannen Ivan Vasiljevitj Lomov kommer

för att anhålla om Nataljas hand. Uppblåsthet och revirtänkande står i centrum för handlingen och handgripligheterna hänger hela tiden i luften och publiken lovas både vansinnigheter och roligheter. Kanske till och med att ha vansinnigt roligt.

Panikteatern har spelat föreställningen över 300

gånger och sedan 2008 har de vävt ihop Frieriet med en annan av Tjechovs komedier, Om tobakens skadlighet. Frieriet framförs av de tre skådespelarna Ronald Brandel, Maud Nyberg och Per-Anders Strand.

Tore Sjöqvist
tore.sjoqvist@vaxjobladet.se

Bergkanalen ger högtidsstunder för revyälskare

BERG. För fjärde gången sedan 2007 är det nu dags för Bergrevyn med en vältrimmad grupp av artister från bygden.

– Årets upplaga heter Bergkanalen, som är en uppdiaktad radiokanal, som sänder från Berg, säger regissören Karin Petersson.

Ett helt nytt gäng drog igång för sex år sedan, då man återupptog traditionen från 1980- och 90-talet.

En av revyrävarna, som var med på 1990-talet heter Lars-Göran Persson:

– Bergkanalen tar upp vad som händer i bygden och ska väl också kunna sätta fingret på ömma punkter, säger han med ett klurigt leende.

Kommunikationerna är en uttjatad fråga, menar han. Däremot är alla överens om att arenorna ska stå först på agendan.

Det viktigaste är, enligt revydeltagarna, att alla i publiken ska kunna ha lika roligt, även om man inte bor i bygden.

Det specialgjorda numret med Telefonsäljaren borgar för succé, där Kalle Franzén, Kasper Hård och Moa Olofsson spelar huvudrollerna.

Bergkanalen bjuder på många både roande och intressanta inslag, som inte bara förmedlas ge-

En vältrimmad Bergrevy lockar fullt hus i Bergs bygdegård. Björn Franzén, Hanna Olofsson, Karin Petersson, Moa Olofsson, Lasse Franzén och Gunnar Olofsson bakifrån (fr v). I främre raden, (fr h) syns Pontus Samuelsson, Kalle Franzén, Kasper Hård, Annie Engdahl och Lars-Göran Persson.

nom sockenrådets egen tidning, Bergbladet.

Flygande reportrar

– Vindkraft i Berg är en av våra mest uppseende-väckande frågor, omtalar Moa Olofsson, en idéspruta på revyscenen och flygande reporterstjärna.

Som en riktigt allert nyhetskanal bjuder Bergkanalen på ett rykande sportreportage.

– Arenorna är en spännande fråga också i Berg, där Caltex Arena och Singoalla Arena bjuder på både landhockey och innebandy så det står härliga

till, enligt den hängivne reportern Kalle Franzén.

De gamla arenorna har inte fått någon ansiktslyftning sedan 1940-talet.

– Nu är det så dags inför den stundande fotbollspremiären, då kulan flyger i luften, konstaterar sportreferenten.

Kalle avlöses av den lugne nyhetsuppläsaren Gunnar Olofsson.

Liv i luckan

När Barnkanalen med Hanna Olofsson och Annie Engdahl ger sig ut i etern blir det genast liv i luckan.

Med elva man i ensemblen till ackompanjemang av orkestern Segå Gubbar håller Bergkanalen hög klass och det finns all anledning att ta sig till Bergs bygdegård vid premiären den 5 april.

Den 6, 12 och 13 april spelas de påföljande föreställningarna.

– Det är nästan utsålt, men det finns fortfarande biljetter kvar, säger Lars-Göran Persson.

Edgar Weibull
edgar.weibull@vaxjobladet.se